

6

רה). ובשו"ת צור יעקב (סי' סח). ובשו"ת מרחשת (סי' כב אות ג). ובשו"ת התעוררות תשובה חלק א' (סי' ה). ובספר ברכת אהרן (מאמר צט). ואכמ"ל (**).
הכלל העולה מן האמור, שאמנם רבו האחרונים הסוברים שאין הנשים חייבות לבוא לבית הכנסת לשמיעת פרשת זכור, אולם מכל מקום נכון וראוי שנשים היכולות לבוא לעזרת נשים של בית הכנסת בשבת זכור לשמוע קריאת פרשת זכור, ישתדלו לעשות כן, כדי לצאת ידי חובת כל הפוסקים. ומה' ישאו ברכה.

סימן פה

שאלה: האם מותר לנער שלא הגיע לגיל בר מצוה לעלות מפטיר בשבת זכור, או בשבת פרה, או מכיון שיש אומרים שקריאת פרשיות אלה הם חיוב מן התורה, צריך להעלות גדול לעליית מפטיר, להוציא את הצבור ידי חובתם?

תשובה: כמגילה (כג.) שנינו בברייתא, הכל עולים למנין שבעה, ואפילו אשה ואפילו קטן, אבל אמרו חכמים אשה לא תקרא בתורה מפני כבוד צבור. ובמשנה (מגילה כד.) מבואר שקטן עולה לקריאת מפטיר. ודעת רבינו תם, שכל זה לא נאמר אלא כשאר שבתות השנה, אבל כשמוציאים שני ספרים, כגון שבת וראש חודש, או שבת ויום טוב, או בשבת חנוכה, וכן בארבע פרשיות של חודש אדר, שהם: שקלים, זכור, פרה, והחודש, שהקריאה בספר השני היא מחובת היום, אין הקטן יכול לעלות לקריאת מפטיר, שמכיון שאינו מחוייב בדבר אינו מוציא את אחרים ידי חובתם. (ראש השנה כט.). והביא דבריו להלכה רבינו אברהם בר נתן הירחי בספר המנהיג (הלכות חנוכה סימן

**) והנה הגאון רבי יהודה נג'אר בספר לימודי ה' (סי' קמב) כתב, שאין להקשות שאף שהנשים פטורות מזכירת עמלק משום שאינן בנות מלחמה, מכל מקום כיון שיש כאן גם כן לאו דלא תשכח. הרי השוה הכתוב אשה לאיש בכל מצות לא תעשה. שיש לומר עפ"י הגמרא (מגילה יח.) זכור את אשר עשה לך עמלק, זכור בפה, או אינו אלא בלב, כשהוא אומר לא תשכח הרי שכתת הלב אמור, הא מה אני מקיים זכור, בפה. ומעתה י"ל שאמנם חייבות הן בזכירת הלב, אבל מעשה של זכירה בפה, ומתוך הספר, יש לפוטרו. ע"כ. אולם בלאו הכי י"ל ע"פ מ"ש הרמב"ן בחידושו לקידושין (לד.) אהא דתניא מצות עשה שאין הזמן גרמא נשים חייבות, כגון מעקה, וקשה הא בלאו הכי יש בו מצות לא תעשה דכתיב ולא תשים דמים בביתך וכו'. וג"ל שעיקר המצוה, עשה, שאין הלאו שעמו אלא שיקיים המצוה דכתב רחמנא תחלה ועשית מעקה, והדר ולא תשים דמים בביתך, כלומר שלא תעכב קיום מצוה זו. ולא שאין בו מעשה אחר אלא קיום העשה שבו הוא. ואילו היו הנשים פטורות מהעשה היו פטורות אף מהלאו, שאין הלאו אלא קיום העשה. עכ"ל. וכן כתב בחידושי הקיטב"א שם. והוא הדין לכאן, שאין הלאו אלא לקיים העשה של זכירת עמלק בפה. ולפי זה פטורות הנשים גם מזכירה בלב. ודו"ק.